

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/216869,Macewa-Pamieci-8-kwietnia-2025-roku-upamietnilismy-Zydow-z-Sochaczewa.html>
27.02.2026, 00:15

„Macewa Pamięci” – 8 kwietnia 2025 roku upamiętniliśmy Żydów z Sochaczewa

8 kwietnia 2025 roku o godz. 12.00 na placu Tadeusza Kościuszki 12 w Sochaczewie odbyło się uroczyste odsłonięcie pomnika „Macewa Pamięci” upamiętniającego Żydów z Sochaczewa i okolic zamordowanych przez niemieckich okupantów w latach 1940-1943. W uroczystości wziął udział Adam Siwek, dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN.

[Macewa Pamięci](#)

07.04.2025

Instytut Pamięci Narodowej wspólnie z Muzeum Getta Warszawskiego tworzy projekt mający na celu upowszechnianie wiedzy na temat życia, walki i zagłady polskich Żydów w gettach na terenie okupowanej przez Niemców Polski. Akcja społeczno-edukacyjna polega na upamiętnianiu ofiar Holocaustu w miejscowościach na terenie województwa mazowieckiego, w których zlokalizowane były getta.

Ludność żydowska zamieszkiwała Sochaczew od schyłku średniowiecza. Istnienie niewielkiej gminy potwierdzają świadectwa z początku XVI w. Co ważne, w Sochaczewie, przy dzisiejszej ul. Sierpniowej, na wschodnim brzegu Bzury, znajduje się jeden z najstarszych cmentarzy żydowskich w Polsce, datowany na okres wcześniejszy niż założony około 1535 r. krakowski cmentarz Remu.

U schyłku XVIII w., na 1152 mieszkańców Sochaczewa, ponad 990 stanowili Żydzi. Prowadzili tam warsztaty, sklepy i działalność usługową np. krawiecką lub szewską. Z kolei w połowie XIX w. w Sochaczewie mieszkało 3913 osób, z czego 80% było Żydami. W tym okresie rozwijał się tam ruch chasydzki.

Świat Żydów sochaczewskich bezpowrotnie zmieniła druga wojna światowa. Jedną z ocalałych osób wspominała: „Niemcy po wejściu do Polski również w Sochaczewie od początku zaczęli szykanować ludność żydowską. Okupant od chwili zajęcia miasta prześladował Żydów, pędząc ich codziennie pod strażą do ciężkich prac fizycznych i znęcając się nad nimi. To samo spotykało mnie i moich bliskich”.

W utworzonym sochaczewskim getcie panowało przeludnienie i wiele rodzin musiało się gnieździć w piwnicach, na strychach czy w zabudowaniach gospodarczych. 31 stycznia 1941 r. niemieckie władze poinformowały, że wkrótce getto zostanie zlikwidowane, a Żydzi wywiezieni do Warszawy. Ich los był taki sam jak los innych uchodźców zamkniętych w tym getcie. Ci którzy przetrwali głód i choroby, latem 1942 r. zostali deportowani do obozu zagłady w Treblince. Kilku ocalałych wróciło do Sochaczewa po wojnie.

Więcej:

- [„Macewa Pamięci” - Żyrardów, 21 lutego 2024](#)
- [„Macewa Pamięci” - Łowicz, 21 marca 2024](#)
- [„Macewa Pamięci” - Góra Kalwaria, 15 maja 2024](#)
- [„Macewa Pamięci” - Błonie, 28 maja 2024](#)

Kontakt dla mediów:

Rzecznik Prasowy IPN - Dyrektor Biura:

dr Rafał Leśkiewicz

tel. 602 322 362

rzecznik@ipn.gov.pl

Audio: Adam Siwek, dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN

Aby zobaczyć odtwrzać włącz JavaScript

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Instytut Pamięci Narodowej Miasto Sochaczew Muzeum Getta Warszawskiego

zapraszają na
uroczystość upamiętniającą Żydów
z Sochaczewa i okolic zamordowanych
w latach 1940–1943

Sochaczew, plac Tadeusza Kościuszki 12

8 kwietnia 2025 godzina 12:00

 **INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**

 **MIASTO
SOCHACZEW**

 **Muzeum Getta
Warszawskiego**
www.1943.pl

Pliki do pobrania

[Adam Siwek, dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN - „Macewa Pamięci” w Sochaczewie \(mp3, 2.84 MB\)](#)

[Adam Siwek, dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN - „Macewa Pamięci” w Sochaczewie \(wav, 20.79 MB\)](#)

[Broszura informacyjna \(pdf, 2.68 MB\)](#)